

2/3/06 FD

Pensioenfonds genoodzaakt om te stoppen

'Regels ondermijnen voortbestaan'

RENOL VESTERGAARD

AMSTERDAM — Bijna een derde van de pensioenfondsbestuurders denkt dat het houden van een ondernemingspensioenfonds onmogelijk wordt. Dat komt door scherper toezicht en strengere deskundigheidseisen.

Ongeveer één op de tien ondernemingspensioenfonds gooit nu al de handdoek in de ring en is van plan de regeling onder te brengen bij een verzekeraar of bij een groter bedrijfstakpensioenfonds, blijkt uit onderzoek onder pensioenfondsbestuurders in opdracht van verzekeraar Delta Lloyd. Er bestaan in Nederland circa zeventienhonderd pensioenfonds die rechtstreeks zijn gelieerd aan een bedrijf.

'Er blijven vaak maar een paar mogelijkheden over', zegt Laurens Roodbol, directeur actuariële management van Delta Lloyd. 'Dat is liquidatie, herverzekering of aansluiting bij een pensioenfonds voor een hele bedrijfstak.'

Pensioenfonds staan al vijf jaar onder druk. Dat komt door de lage beleggingsrendementen tussen 2000 en 2003 en toenemende verplichtingen door vergrijzing. In een reactie scherpt de overheid regels over financiering en deskundigheid aan. Dat gebeurt in de nieuwe Pensioenwet, waarover de Tweede Kamer zich deze maand buigt.

De koepel voor ondernemingspensioenfonds Opf erkent dat leden nadenken over liquidatie of

herverzekering. Het aantal ondernemingspensioenfonds nam de afgelopen periode gemiddeld met zeven per jaar af. 'Maar dat kan in de toekomst meer worden', zegt secretaris Wim Witjes van de Opf.

Volgens hem willen sommige werkgevers af van betrokkenheid bij het fonds. Ze hebben bijvoorbeeld moeite met de bezetting van een deskundig fondsbestuur. De grootste problemen doen zich voor bij kleine fondsen, met een paar honderd deelnemers.

'Opheffing is een fundamentele stap', zegt Witjes. 'Je kunt niet meer terug. Een ondernemingspensioenfonds heeft veel voordelen. Werkgevers kunnen zich op het gebied van arbeidsvoorwaarden beter profileren met een eigen regeling. Ze zijn ook direct betrokken bij de financiering.'

Maar juist de oplopende financiering zet werkgevers ertoe aan een fonds op te heffen. Roodbol wijt in dat verband een groot deel van de problemen aan de vele regels van de overheid. 'Je kunt stellen dat de overheid het Nederlandse pensioenstelsel afbreekt.'

Pagina 15: handdoek in de ring

Pensioenfondstop gooit handdoek in de ring onder toenemende druk

RENOL VESTERGAARD

ARNHEM — De overheid breekt het Nederlandse pensioenstelsel af. Scherpe toezichtseisen en afschaffing van vroegpensioen tasten de solidariteit aan. Doordat er minder risico's kunnen worden genomen in het nieuwe toezichtsregime ontstaat er een suboptimale pensioenopbouw in de toekomst.

'Het Nederlandse pensioenstelsel staat zwaar onder druk. In feite steekt de overheid een stokje tussen de intergenerationele solidariteit', zegt bestuurslid Laurens Roodbol van het Actuarieel Genootschap. Roodbol is tevens directeur 'group actuarial & risk management' van Delta Lloyd. Deze verzekeraar liet op grote schaal onderzoeken hoe de pensioenfondsbesturen en werknemers over de huidige situatie rond deze arbeidsvoorwaarde denken.

Roodbol ageert tegen de vele maatregelen die de overheid de pensioenfondsen oplegt. Het nieuwe Financiële Toetsingskader (FTK), met strengere minimumeisen aan de financiële positie, bedreigt fondsen. 'Begrijp me niet verkeerd', haast de bekende actuaaris zich te verklaren in het Arnhemse Burgers Bush. Daar vond gisteren het pensioencongres 'Survival of the fittest' plaats. 'Het is niet zo dat verzekeraars het een goede zaak vinden omdat ze nu misschien wat extra klandizie krijgen', zegt Roodbol. 'Verzekeraars vinden het geen goede zaak dat de pensioenfondsen door scherper toezicht en nieuwe regels aan banden worden gelegd. We willen solidariteit laten voortbestaan, solidariteit is een voorwaarde voor zowel pensioenfondsen als verzekeraars.

12.01

Pensioenzorgen

- ▶ Complexiteit pensioenregeling
- ▶ Werkdruk pensioenregeling
- ▶ Scherpere financiële eisen
- ▶ Uitvoeringskosten pensioen
- ▶ Recente maatregelen vroegpensioen en levensloop
- ▶ Premieniveau pensioenregeling
- ▶ Dekkingsgraad
- ▶ IFRS-boekhoudregels

Bron: Intomart GfK, Delta Lloyd

'Survival of the fittest' is geen verkeerde titel van een congres over de huidige pensioenfondsen. Alleen de grootste zullen overleven. Ook de locatie van een comfortabele namaakjungle in Burgers Zoo is gepast. Ze heeft raakvlakken met de Nederlandse pensioenpolder, waar je vaak kunt terugvallen op coöperatieve tegenstanders.

Maar het is Roodbol menens. 'Je kunt nu stellen dat de overheid de grootste bedreiging voor Nederlandse pensioenfondsen vormt. Pensioen is uitgesteld loon, een arbeidsvoorwaarde. Er zit wel een risico aan: het is moeilijk in te schatten wat de financiële markten in de toekomst doen. Omdat er een risico aan verbonden is, probeer je die te delen. Een van de middelen daartoe is de ruimte krijgen om voor de lange termijn te beleggen. Dat wordt met de nieuwe financieringseisen voor pensioenfondsen lastiger. Het kabinet wil dat de werknemer maar beperkt risico

loopt: wat nominaal aan pensioen is opgebouwd moet zekergesteld worden. Daarbij passen geen risico's. Een gevolg hiervan is dat er minder geld beschikbaar is om in de toekomst vermogen op te bouwen. Dat heeft ook een direct effect op de inflatiecorrectie van pensioenen. Wie betaalt dus de rekening? De werknemer.'

Behalve een slecht renderend pensioenfonds vreest Roodbol dat nieuwe boekhoudregels volgens IFRS, een scherper toezicht en een afbraak van het vroegpensioen tot individualisering van de pensioenen leiden. 'Dat is iets wat de overheid wil. Maar het is de vraag of de burgers het ook willen. Die hechten veel waarde aan solidariteit. Dat blijkt bijvoorbeeld uit het feit dat de meeste pensioenregelingen nog een pensioentoezegging doen, in plaats van een premietoezegging.'

Uit onderzoek in opdracht van Delta Lloyd komt naar voren dat mensen zich zorgen maken over hun pensioen. Van de respondenten vindt 56% de ontwikkelingen rond pensioen min of meer zorgwekkend. Dat is minder dan het issue 'kosten voor levensonderhoud' en de terugtrekkende overheid', maar meer nog dan de zorgen 'beperking van de hypotheekafrek' en 'verlies van baan'.

Eind deze maand behandelt de Tweede Kamer de nieuwe regels voor pensioenfondsen, waaronder de financieringsvereisten. Op dit moment lobbyen de werknemers en werkgevers in de pensioensector druk om al te rigide eisen te voorkomen. 'Een kleine aanpassing kan al een wereld van verschil voor de pensioenfondsen opleveren', zegt Roodbol.

FD 2/3/06